

Kolding Provsti torsdag d. 29. februar 2020

Svar fra plancher om "Hvorfor går vi i kirke?"

for at få energi til og blive mindet om at være et ordentligt menneske

for at tale med de andre om hvad der skete i gudstjenesten

for at høre evangeliet om Guds tilgivelse

for at være sammen med trosfæller

fællesskab / at vi hjælper hinanden med at tro

at finde livsmod gennem evangeliet

musikken, salmerne og poesien

for at bekræfte vores kultur

for at høre evangeliet og præstens udlægning af det

i gudstjenesten er genkendeligheden vigtig!

opbyggelse

sindsro

ind i en anden verden med ro og skøn orden

et hjem i verden

salmerne: høre og læse dem

ens ritualer i kirker

roen

fælles glæde over evangeliets forkyndelse

tradition

fællesskab

fællesskabet

tror på Gud

orgelmusik

salmesang

bibelhistorierne

tryghed og glæde ved ritualerne

prædiken = byggesten til mit hverdagsliv

træde ind i et fællesskab, hvor jeg kan lægge alt fra mig

kontakten til Gud

musikken

for at finde ro og eftertænksomhed

en stor del af ugens faste ritual

glad for højtideligheden

for at høre/møde det, jeg ikke kan sige mig selv

styrkelse af forholdet til Gud og mit medmenneske

med helt fra barndommen

som ung fascineret af kirkerummet

fred at være i gudstjenesten – befriende!

tro -> møde Gud

eftertanke

fællesskab (lokalt) – mere end kun mig

får givet noget jeg ikke kan sige mig selv – Helligånden taler

skrives ind i en stor fortælling

ikke opfinde mig selv – del af fællesskab

giver ro – skal bare tage imod

genkendelighed

det fortællende ord

ordet

salmer

kirkerummet
refleksion
for at få velsignelsen
være sammen med mennesker, der har de samme grundværdier
for at styrke mit trosliv
høre evangeliet
mærke den ro liturgien/gentagelsen giver
en form for helle i en travl hverdag, hvor man hele tiden er i proces
fællesskabet både under gudstjenesten og efter ved kirkekaffen
for at mærke Guds nærvær
for at finde ro
for at finde sig selv
for fællesskabet med de andre kirkegængere
for at fyldes op af kræfter/energi, som jeg kan gå ud og handle på
for at finde ro og eftertænksomhed
få et godt ord med hjem
familietradition, kirke og missionshus, søndagsskole, KFUM og KFUK
for at høre ordet
salmesang
genkendelse, høre til, tilhørsforhold, rutine
blive styrket
tryghed
tankstation: mod – håb – nye kræfter
for at møde lys og glæde (fest)
rum for refleksion over livsværdier
fællesskab
ro
musik og salmesang
fundament – ugentligt
for at få ro
være til og modtage
fællesskab
salmer
imod rodløshed
vane
kontrast til dagligdagen
meningen med livet
eksistens – som menneske
ritualer
roen, tanker, troen
fællessang
socialt fællesskab
vænnet til at gå i kirke fra barn
meget afstressende
genkendelse
ro
fællesskab
musikken
prædikenen
perspektiv
alternative gudstjenester
tradition
vane (lært fra barn)
genkendelighed -> liturgien
menighedens fællesskab
ro
udlægning af tekst – opbyggelse

tradition
ro og fordybelse
gode salmer
indre ro
eftertæksomhed
for at finde ro og fællesskab og synge!
møde Gud sammen med andre
håb om at Gud vil ramme mig
håber jer er lidt forvandlet, når jeg går fra kirken
fællesskab
for at synge sammen
nadver i fællesskab med dem vi har mistet
der bliver sagt noget, jeg ikke kan sige mig selv (syndsfrigørelsen, velsignelsen)
for at hjælpe hinanden i troen, bære hinandens tro
vedkommende prædiken relaterer til mit liv og vor tid
indre ro refleksion
sang, salmer, musik, tekster
genkendelighed
fællesskab
sangen/musik
ro
fællesskab
arbejde
prædiken

Hvordan er gudstjenesten et rum, hvor vi møder Gud?

Individuelle tanker skrevet på 68 små Post-it sedler

når Gud bekræfter og åbenbarer forholdet til mennesket i dåben
salmer, nadver, prædiken, bøn, kirkerummet
i bibelfortællinger, dåb og nadver, bøn, sang, musik og i forkyndelsen. Og så møder jeg Gud i mennesker jeg er
sammen med i kirken, i fællesskabet vi deler
fællesskabet, ordet i prædiken, salmerne, ro
i prædiken – den kan give fred i sindet. En accept af at vi som forskelligheder er ok
når Gud løfter sit ansigt og velsigner mig og min nabo
dåben, fred i sjælen
gennem prædiken, salmer og musikken
i nadveren, i forkyndelsen af dagens tekst, i Guds kirke/hus
i nadverritualet = vi er her sammen – menneske <-> menneske og menneske <-> Gud
i tekster og salmer som tager mig med, især fordi jeg ikke selv har valgt dem
i selve kirkekrummet, Guds hus, lige før gudstjenesten starter tænker jeg på Gud - mærker
i tekstlæsningerne, nadveren og velsignelsen
at vi fejrer dåb og nadver
tanker som bliver til af: bøn, prædiken, salmer, sakramenterne (nadver)
salmer: poesien er rum at gå ind i med plads til mig, jeg favnes af Gud
nadver: Gud siger god for mig
Prædiken: kald til "mere"/"som du har lært os"
i ord, bøn, salmer, fællesskab mellem kristne, dåb, nadver
rummet – musik, nærhed, samvær det højtidelige
i bibelteksterne, bønnen, sangene, nadveren
Guds giver mig fred i sindet
nadver, velsignelse
gennem salmerne, i nadveren

i HELHEDEN af alt det, de sker i gudstjenesten. ALT forkynder. Ofte er salmerne det "sted" hvor jeg fornemmer det tydeligst, men det kan også være i bibelord, mødet med andre, stemningen, nadveren hører ordet, deltager i nadveren, roen i bønnen, velsignelsen salmer til Guds pris, nadver nadver: uddeling og freds tilsigelse. Dåb: ordene – tilsagn om at høre til og følgeskab gennem den ro, der falder over en, når man sætter sig på kirkebænken og hører præstens ord og salmer gudstjenesten i kirkerummet giver rammen for tiden til refleksion og tro. Prædikenen er en vigtig del i musikken, bibelteksterne, salmer, prædiken, nadver, velsignelse, i stilheden, i rummet, der helliges af at vi kommer sammen i tillid til Guds nærvær. Når jeg giver slip og åbner mig for det Gud vil give mig nadver, velsignelsen, salmer, prædiken forkyndelsen, kirkerummet salmer og sange, fortolkningen af dagens tekst, gentagelsen kirkerummet gennem ordet nadver, ordets forkyndelse i den særlige stemning der skabes, når flere kommer sammen i kirkens rum/gudstjenestens rum (for det kan også være andre steder der fejres gudstjeneste). Når vi synger de salmer, jeg holder mest af i bønnen, nadveren, præstens læsninger, i kirkerummet ordet, ånden, bønnen, nadver i det samlede udtryk af salmer, bønner, fællesskab, sakramenter, forkyndelse – kort sagt: i liturgiens æstetik Gud kalder på mig/os gennem sit ord, salmer mv. "Kom til mig..." Gud former og danner mig i fællesskabet med ham gennem ordet og sakramenterne og menigheden Gud sender mig/os ud for at tjene ham og min næste nadver, salmer, prædiken, bøn nadveren, bønner, stilheden via præstens ord fra alteret og gennem lovsang og bøn, orgelmusik prædiken, nadver gennem øjeblikke! I en salme/strofe, musikken, et ord/refleksion, rummets æstetik, et andet menneskes øjne eller håndtryk, stilheden, glæden bøn, salmesangen, prædikenen, nadver i freden med mig selv – min indre fred – i min aflæggelse af kontrollen – i friheden til at reflektere over indholdet af gudstjenesten når jeg træder ind i kirken, roen falder over mig med det samme. I teksterne og nadveren. Under prædikenen har jeg "øjeblikkontakt" med Jesus figuren. Det er vigtigt for mig bøn, sang, sakramenter, tekstrækker, velsignelse i brød og vin som offer, ordet, fællesskabet (Kristi legeme) ved at høre prædikenen og altergangen er det bedste nadveren, i hele gudstjenestens rytme – rytme giver ro – ro giver rum til at møde Gud ordet, dåb, nadver, velsignelse, bøn, rummet Jeg bliver set og mødt af Gud og går velsignet derfra velsignelsen, tekstlæsning med fortolkning (prædiken) de ord der bliver rettet mod mig, de tanker og ord jeg retter mod Gud. Her skal præsten være det bindende led og give en hjælpende hånd på alle måder! I Bibelen, prædiken, salmerne, musikken, kirkerummet, deltagerne, sakramenterne, bevægelserne, fællesskabet, liturgien mange har ikke en naturlig følelse for kirken, er fremmede overfor dens indhold salmesang, dåb, nadver, præstens udlægning af teksten – prædikenen når jeg gennem musikken oplever Gud eller stemninger, der viser at der er noget større end mig selv ved nadveren, men kun ved knæle og så lige få ro til sig selv – forjagede nadver (kontinuerlige) siger mig ikke noget. En god prædiken, gode salmer i prædikenen hvor tekst og udlægning går op i en højere enhed. Salmerne efter præludiet er han der bare, under hele højmessens. Især føler jeg det intenst under nadver og velsignelse nadver, velsignelsen, indgangsbøn, udgangsbøn

sangen, fællesskabet, evangeliet, dåb/nadver, velsignelsen, fadervor
det kommer an på hvordan jeg har det. Nogle gange i musikken, nogle gange i ordene
nadver, bønner, prædiken, salmer
nadveren, velsignelsen, ordet, salmesangen, musikken
velsignelsen, nadveren
nadveren, roen. Velsignelsen, fællesskabet

Gruppesamtale – om gudstjenesten (16 grupper)

En gruppe har øverst skrevet: Alle fem har hver især små vigtige vinduer til mødet med Gud!

❖ Hvad betyder prædikenen for hvordan vi møder Gud i gudstjenesten?

Jeg skal kunne forstå den
Jeg skal have noget at tænke over
Den skal give tryghed
Bidrage til meningen med livet
prædikenen ofte fornuftig og rationel hvor min oplevelse er mere åndelig = på et andet plan
Meget! En guideline til livet
Bygger bro mellem et gammelt og vigtigt budskab og vores tid og virkelighed
Forklaring og hjælp til, at forstå noget vanskeligt
præstens/prædikantens person kan stå i vejen for budskabet eller give et skævt gudsbillede
Man skal kunne forstå hvad der siges. Det er godt, når der er noget konkret fra dagligdagen, vi kan relatere til.
Den må godt provokere.
Bibeltæst er central, derfor er præstens udlægning central. Gammel tekst behøver oversættelse. Teksterne kan være svære. Hvis det lykkes, kan vi komme tæt på Guds ord
Man kan forberede sig ved at læse tekster hjemme eller i gruppe
Bede om at høre Gud i prædikenen. Gud er til stede gennem sin ånd
rummet giver rum for Gud i prædikenen
komme i god tid fordi så er man modtagelig/kan åbne sig for ordene
Vigtigt at prædikenen er vedkommende, har en rød tråd, naturligt levende og øjenkontakt, at der sker et menneskeligt møde. Fortryllende når der sker en uforklarlig "interaktion"!
Det variere. Det afhænger af, hvordan vi kan sætte indholdet i relation til vores hverdag. En prædiken må gerne stille spørgsmål fremfor at give svar
Utrolig vigtig: "oversætter" og fører budskabet ind i nutiden – man går beriget hjem. Ind i vores hverdag, vores liv "nu". Bygger bro – gør evangeliet relevant og tilgængelig. Åben vinduerne ud til verden. For alle: rumme alle (også politiske) ståsteder, og samtidig have "kant" og give stof til eftertanke. Styrke vores evne til at tage empatisk del i den demokratiske samtale (modsat ensretning/individualisme) og åbne sindet for fællesskabet og næstekærlighed
Bevare en rød tråd fra teksterne. Forbinde teksterne til den virkelighed, vi er i i dag. Have empati for hinanden. Påmindelse om at alle er vores næste.
Hvis ikke, der er en prædiken, så mangler der noget. Det er dér, jeg lytter og får noget med hjem. Det er godt, når prædikenen drager hverdagen ind: så bliver den vedkommende, så bliver man mødt. Læsningerne: Her kan det være svært at fastholde koncentrationen. Godt med åbne slutninger, så skal man selv tænke videre.
Alt! Jeg skal kunne koble teksten til min hverdag. Skal være relevant. Skal bygge bro mellem Biblen og hverdagen. Giver svar på de svære spørgsmål. Oversættelse af bibeltæksten.
Nærværende og vedkommende prædiken, som er relevant for menigheden => kræver samarbejde mellem præst, menighed og Helligånd
Spejling af mit liv med/i Gud. Favner -> og sender ud! Sætter ord på mine tanker om Gud
En rød tråd. Dagens tekst. Et tema. Prædikenen tager afsæt i en historie, Jesus har fortalt eller i en beretning om noget, der handler om /sker med Jesus, og Jesus er et billede på Gud. Viser os, hvordan Gud er.

Prædikenen har stor betydning for hvordan vi møder Gud i gudstjenesten, fordi den hjælper os til at forstå hvad Gud vil os.

Det kommer an på præstens udlægning – en hjælp til forståelsen af evangeliet som noget der angår nutiden og som Guds ord til os ind i den hverdag vi kender. Når den er en "aha-oplevelsen" noget der får mig til at gøre mig mine egne tanker. At den får mig til at høre evangeliet som Guds ord.

At man får evangelieteksten udlagt i et mere hverdagsagtigt og forståeligt sprog. Prædikenen udlægger ens liv – det gør at man kommer tættere på Gud. Prædikenen gør at evangeliet bliver vedkommende. Prædikenen er som et spisekammer vi henter næring fra.

❖ Hvad betyder bøn?

Direkte henvendelse til Gud om at gribe ind / være nærværende.

Samtale med Gud.

Der får man sat ord på nogle ting i sit liv

Man finder sig selv i bøn

Her kommer man nærmere Gud

Åbning til en samtale med Gud

Mulighed for selv at tale

Stilhed til egen bøn, hvor man kan bede videre

Bøn er vores mulighed for at svare på Guds tiltale, derfor vigtig for vores relation

Der taler vi og hver enkelt med Gud direkte

Fadervor dækker det hele

Nærvær ned Gud

Direkte henvendelse

En Gud, der lytter

Prisværdigt, at præsten i kirkebønnen personliggør bøn

Stillebøn giver stor mening for den enkelte

I fælles Fadervor skabes der forbindelse mellem fortid, nutid og fremtid og hele verden

Det der ligger mig på sinde lægger jeg over i Guds hænder

Indgangsbøn gør klar – udgangsbøn samler op og sender ud

Den kan virke fremmed, hvis man ikke er opvokset med den. Den forudsætter en indføring

Andre tænker, at det er stærkt, når dåben er efterfulgt af bøn. Det giver tryk

Fadervor er kendt og kommer helt fra skolen

Bøn zoomer ind og giver ro

Livsnerve opad

Inspiration til at bede derhjemme

Et intenst møde

Fokus på alterbillede af Kristus under bøn eller lukkede øjne ved bøn

meditativ tilstand i samtale med Gud

Afhængig af ens personlige livssituation

Vigtigt at bønnerne er formuleret nærværende

Bønnerne, der er faste, er del af ritualer og opleves ikke som bøn

Kort og enkel

Stilhed giver mulighed for at man kan gøre bøn personlig

Samtale med Gud

Indgangsbønnen er en god "indgang"

Æstetik – smukke formuleringer

Fællesskabet i bøn

Vi møder Gud i samtalen i bøn

Bl.a. i bønnerne omkring nadveren, et sted til at gå ind i samtalen med Gud

Lytte til Gud

Trøst i den fælles samtale med Gud (kirkebøn) det at andre bærer med
Kirkebønnen skal gerne inkludere og være vedkommende
Indgangsbønner byder velkommen. I udgangsbønnen sendes vi ud i dagligdagen
Nogen vil gerne have samme ordlyd
Kirkebønnen må meget gerne nævne dåbsbørnene (og de døde) ved navn
Et vigtigt led
Vi føler/oplever forbindelsen til Gud
Faste liturgiske bønner kan få karakter af "lirum-larum" og stå i vejen for, ja,.....Gud!
Ro
Eftertanke

❖ Hvad betyder bibellæsninger?

Fortrolighed med teksterne -> glæden ved tekstlæsningen – vidunderligt hvor meget der er at hente til trods for hørt mange gange
Kan godt lide "Nå ja – oplevelse"
Jo ældre jo bedre se den røde tråd i læsning + prædiken + salmer
Afhængig af tekst – nogle er "sludder" i mine ører
Nogle læsninger er svære at forstå umiddelbart og kan stå i vejen for et møde med Gud
Vi får et indblik i Guds (frelses)historie med vores verden
Bibellæsningerne kan være svære at forstå. Det kan hjælpe at læse bag i salmebogen. Det er vigtigt, at den der læser, forstår hvad læsningen betyder
Lydforholdene betyder meget
Hvis en lille indledning kan hjælpe forståelsen er det godt
Nødvendig – men ofte kun et lille vindue
Skal varetages af præsten!
Brug for en 3. tekstrække?
Nødvendige
Forankrer os i traditionen/fundament
Gud taler til os i Bibelen
Smukt ved gudstjenesten at høre de gamle tekster
Hvis det bliver inddraget i prædikenen, gir det mening. Ellers hænger den.
Den har rituel betydning
Er vigtig men svær at afkode
Dagens bibellæsning tegner temaet for dagens gudstjeneste
Vi møder Gud i teksterne
Bliver præsenteret for Gud på forskellige måde
Spejling af mit liv med Gud
GT: Historie. Troshistorier – NT: Evangeliet
Bibellæsning fastholder os på grundlaget
Genkendeligheden, gentagelsen
Grundlæggende for alt det andet i gudstjenesten
Ikke der mødet fornemmes (nødvendigvis) / eller mærkes
Der er stor forskel på teksterne – nogle rammer lige ind
Det genkendelige
Historisk vidnesbyrd
Kernen, helt tæt på – nærvær med Jesus
Når bibelteksterne høres forbindes datid med nutid -> meget tydeligt ved f.eks. taize-gudstjeneste, hvor bibeltekster gentages meditativt

❖ Hvad betyder musikken og sangen?

Det er noget vi kan gøre i fællesskab / sangen

Meget forkyndelse i salmesangen

Desværre er det mange "ikke mundrette" salmer

Samler kan være forførende -> fører en et godt sted hen

Mange gode nye salmer

Nogle synes, at det er træls/forstyrrende

Generelt nyder folk musikken og salmerne

Det gør noget ved os at synge – glæde

Binder gudstjenesten sammen – fællesskabsetablerende

Inddrager dig som gudstjenestedeltager

Får sat andre ord på end teksternes – udlægning/fortolkning

Åndedrag

Et poetisk udtryk for hvad Gud kan være – udtryk for relation: menneske <-> menneske og Gud <-> menneske

Følelsernes rum

Sammenhæng

Mange gode gamle og nye salmer

Der "svarer" vi på det vi har hørt. Udtrykker og siger noget til Gud – eller hinanden

Det rører ved vores følelser

Kropslig dimension

Troen får krop

Fælles salmesang er en væsentlig del af en god gudstjeneste, som går op i en højere enhed

Musikken skaber et åndeligt frirum med grobund for refleksion og eftertanke

Betyder meget / kan ikke undværes

Sætter farten ned

Underbygger / støtter teksten

Aktiv deltagelse

Det er både det, der holder sammen og adskiller det

En pause i det tunge stof

Godt med musik uden sang inden el. efter prædikenen

Musik og sang er et møde med Gud

Godt at stå op og synge

Fællesskabet – følelsesrum man også kan tage sig

Stor betydning. Balancen mellem gamle og nye salmer, der sætter ord på vores liv/følelser

Musikken kan fremmedgøre eller bygge bro – taler til følelserne

Betyder meget! Skaber samhørighed, fællesskab

Musikken er direkte adgang til vores følelser

Super vigtig. Både gamle og nye salmer

De klassiske salmer betyder meget

De moderne salmer er også gode, men det er ikke altid melodierne er så gode

Oldkirkens gamle salmer giver kontinuitet

Vigtig teologi i salmer

Det er vigtigt, at sangen er god

Fællesskabende, vigtigt for stemningen – forkynder

Der skal være både nye og gamle salmer. Mange vil gerne vide, hvad der spilles

Salmen kan spilles igennem eller kan læres f.eks. mellem klokkingning og bedeslag

Det bringer os i den rette stemning

Det underbygger budskabet og er i sig selv forkundelse

Skønheden i klangene vidner i sig selv om Gud

Meget, rigtig meget

Løfte, sætter en stemning

Fællesskab og enhedsoplevelse

Hver sit næb = du er god nok som du er

Accepterende fællesskab

Kristi legeme: vi er tilstede med hver vores egen art -> lemmer på Kristi legeme

❖ Hvad betyder rummet?

Tryghed

Lyse kirker inviterer til åbenhed

Ophøjet

For mig betyder ej meget

Sætter en ramme

Der er, hvad der skal være

Som ovenfor: Det er med til, at bringe os i den rette stemning

Det anderledes rum vidner om, at Gud er anderledes en os, men gerne vil skabe forbindelsen til vores liv og verden

Kan skabe eller forstyrre fællesskab

Pladsen til refleksion vidner om Guds åbne favn

Den fysiske bevægelse udefra og ind i kirkerummet hjælper bevidstheden om, jeg har brug for Gud i mit liv, ligesom alle andre!

RO! Akustikken er vigtig. Genkendelse er vigtig

Rummet stemmer sindet

Selve "klimaet" betyder noget – er der frisk luft?

Vigtigt at mærke at der er nogen, der har forberedt "festlokalet", at der er nogen, der har glædet sig til, at vi kom

Det kan signalere "kirke", det kan en fabriksal ikke

Det indviede rum

Balance hvad det kan bruges til

Betyder super meget. God siddekomfort, temperatur/luft!

Pænt, storhed, gedigent, smukt

Skaber stemning

Ikke nødvendig for at fejre gudstjeneste

Indretningen betyder meget for hvordan gudstjenesten opleves

Bus / rundkreds

Sætter en "anderledes ramme": Højtideliggør, giver ro

Vores fælles rum, der er "neutralt", fordi Herren selv er vært og alle bliver lige

Vi bliver andægtige og får letter ved at tro

Rummet og kulturen i rummet = liturgien

Ro, duften

Højtideligheden ved at træde ind i rummet - det er et særligt rum

Moderne kirker kan ødelægge noget af højtideligheden og roen – der bliver snakket længere inden start

Mange sætter sig længere nede i kirken – her er overblikket godt

Rummet betyder noget for Gudsmødet, fordi det er min sognekirke – et rum, jeg kender og har minder forbundet med (dåb og konfirmation) Det er et samlingspunkt

Rummet betyder noget for ritualerne

Kirkekaffen er vigtig – et møde med de andre. Et vigtigt rum

Meget

Stor betydning for gudstjenesten

Kirkerummet må gerne afspejle, at det er et sted, hvor "det levede liv" er tilstede

Tilhørsforhold – at høre til!

Rummet holder forstyrrelser ude

Meget!

Lyset og genkendeligheden

Samværet med Gud og med mennesker

Stor betydning

Det højtidelige <-> mødet med Gud

Det fysiske skal afspejle at vi er her sammen <-> Mødet med hinanden

Ingenting

Der sker noget – ikke kvalitative – men oplevelsen, måske fortæller rummet med

Stole/bænke – sidder du godt – det betyder noget

Stole -> et forstyrrende element

Udsyn til prædikestol/alter vigtigt

Det enkle rum -> nærvær

Det storslåede rum -> det ophøjede

Rummet gør det højtideligt

Rummet taler med

Storheden i rummet giver noget andet end de rum vi færdes i

Man mærker det er et helligt rum, som om det sidder i væggene

Tilføjet af en gruppe:

❖ **Hvad betyder fællesskabet?**

Det skal være "let" at komme til gudstjeneste. Man skal vide, hvad der sker hvornår

Kan noget med fordel ændres til det bedre?

En 3. tekstrække

Fornyelse af bønneteksterne – med respekt for dens oprindelige betydning

Brug et sprog som er til at forstå

Præsten ned på gulvet

Brug også de nye salmer

Brug teksten i forhold til noget aktuelt

Forbinde teksterne til den virkelighed, vi er i i dag

Ville det være bedre, hvis præsten ikke vendte sig mod alteret efter forsagelsen? ("vende ryggen til")

Ville det være bedre, hvis præsten aldrig vendte "ryggen" til menigheden?

Ville det være bedre, hvis meddelelserne ikke lå efter prædikenen, men i stedet lå til sidst i gudstjenesten?

Vi holder af højmissen men ønsker de suppleres med familiegudstjenester og andre slags

Lave gudstjenesteliv ud fra sognets befolkning

Tidspunkt på søndagen kunne varieres

inkludere frivillige mere i gudstjenesten

bruge en ny 3. tekstrække

færre bønner

Mere nutidig sprog – tekster (Bibelen 2020) + salmer og bønner

Vægt på prædikenen – udlægning vigtig

Flytbare bænke / fleksible kirkerum

Salmer: Nedsættes. Hjælp til at forstå de gamle salmer. Nye, enkle salmer

Musik: et stykke musik mellem evangelium og prædiken - som refleksionsrum

Åbenhed for andre musiktraditioner/genrer

Bibelttekster: Højest to. Kort intro til søndagens tema og sammenhængen mellem søndagens tekstlæsninger

Bønner: Varierende. Nærværende

Bibellæsninger: Begræns antallet af læsninger, fx kun enten GT eller epistel.

Frihed til at vælge andre oversættelser

Bønnen: at den kan suppleres med stilhed. Vi oplever at det kan blive for meget med for mange ord. Mere

frihed til et nutidigt sprog

Musik: Plads til den rytmiske musik / populærmusikken

Frihed til at anvende både "sange" og "salmer fra Kirkesangbogen!
Vigtig at fastholde en sproglig fornyelse af bønnerne i gudstjenesten
Ritualbog og lokale forhold skal forholde sig til hinanden
Kun ét Fadervor
Frihed til at bytte en læsning ud med en tekst fra en roman eller digt. Eller helt droppe en læsning, hvis den ikke gir mening
Musikledsagelse kan varieres
Prædiken: "sæt teksten ind i mit liv" – eksemplarisk princip
- åben teksten på finurlig vis – god anderledeshed
- redegør for historien i teksten
Færre bønner, og bruge mere personlige til dagen – aktuelle bønner
Kun ét Fadervor i gudstjenesten
Mulighed for stilhed med tid til egne bønner
At bruge andre sange end salmer (højskolesange, popsange, Kirkesangbogens sange)
Bibellæsningerne kan evt. indledes med en lille "sammenhæng"
Kirkebønnen må gerne være aktuel og evt. nævne navnene på døbte etc. Og noget, der har med søndagen og tiden at gøre
Kirkerummet fleksibelt! Minus faste bænke. Plus mulighed for at sidde/stå på andre måder
En gang i mellem kunne der være mulighed for fælles at drøfte gudstjeneste eller prædiken – måske efter gudstjenesten
Fællessang er vigtig – vigtigt at lære salmerne
Tid og plads til refleksion med eller uden musik og bevægelse i kirkerummet
Korte introduktioner til læsninger, der skærper menighedens opmærksomhed
Overvejelse om ind- og udgangsbøn: tjener de formålet?
Præsten vælger selv lektie- og epistellæsning, som flugter med den fastlagte evangelielæsning OG prædiken
Inddragelse af menigheden skal ske i højere grad fx læsning, uddeling af nadver
Vi skal ændre for dem der kommer, ikke for dem, der ikke kommer til gudstjeneste. Hvis vi skal ændre noget, skal vi vise mulighederne i gudstjenesten for dem, der ikke kommer
For min skyld behøver vi ikke lave noget om
Tro og åndelighed kommer til at fylde mere, når vi bliver ældre
Emner og form skal handle om det som kommer folk ved/interessere en
Folk ved hvor kirken er, når de har brug for den
Hvordan får vi flere folk i kirke? Anden musik
Forskellig udfordring fra sted til sted
Års tema i sognet "Guds grønne jord" – forskellige kirker i en by – supplere med andre tjenester
Ønsker mere poetiske bortsendelsesord som åbner mere op for flere forståelser af nadveren: Fællesskab – både de tilstedeværende og de døde. At det understreges at vi i nadveren har været sammen med Gud

Ved plenumdebatten til sidst blev der bl.a. nævnt:

- Hvordan får vi også tænkt liturgi for børnene?
- Evt. andre muligheder/ordvalg ved nadveruddelingen
- Ændringer til bøn før dåben

Gruppesamtale – om dåb (8 grupper)

Hvad betyder det for dig, at du er døbt?

Jo mere jeg dykker ned i sakramentet, jo mere livgivende bliver det for mig
Dåben er en genfødsel
Døbt ind i et fællesskab

Genopleve egen dåb ved at se andres dåb, det er velsignelse
Tro, holdning, tradition. Få et navn
Overgangsritual -> nu er vi gået i de voksnes rækker
Jeg føler, at jeg er med i et fællesskab. Jeg har et sted, hvor jeg kan lægge mine bekymringer
Det er grundlaget for hele mit liv. Det betyder ALT
Det betyder at jeg ved at jeg er Guds barn, det kan jeg hvile i. Det er en tryghed og en styrke
Man hører til et sted – et udgangspunkt at vende tilbage til
Man er en del af en pagt – hvor Gud er den anden del
Man ligger i Guds hånd, man kan ikke blive hældt ud af Guds hånd
Alle mennesker er elsket af Gud og alligevel føles det som noget særligt at blive/være døbt / at være Guds barn
En del af et fællesskab
Bekræftet i at være et Guds barn
At blive Guds barn – og glæde sig over det
At blive en del af en tradition -> værdifællesskab
Kulturarv
En del af sin identitet
Identitet
Medlem – at være en del af kirken
Der er taget et valg for én om at indgå i et fællesskab og blive et af Guds børn
Dåben gør os til den af en stærk tradition
Jeg har fået en gave
Dåben giver os en fælles referenceramme
Fællesskab
Hører til Gud
Gud er der for mig – holder hånden under mig hele tiden
Hører til hos Gud
Dåben er den røde tråd fra vugge til grav
At der er lys i mørket, når der er mest behov for lyset (håbet) er det der
"Når livets lys slukkes, er dåbens lys tændt"
Et tilhørsforhold til Gud og kirken

Hvad betyder det for dig, om børn i din familie bliver døbt?

Vi skal have afmonteret, at man går fortabt hvis man ikke er døbt
Det giver en vis tryghed at vide man er døbt
I familien – forstå hinanden som mennesker
Det er en glæde
Noget at forkynde på baggrund af
Jeg bliver ked af, når nogen vælger dåben fra
Dåben er en del af barnets fortælling og det fremtidige tilhørsforhold. Det er Guds barn. Korsets tegn bliver en del af barnet
Tab af tradition og at de ikke er indlejret i et kristent fællesskab, hvis ikke de bliver døbt
Gud er større end dåben, derfor er udøbte ikke mindre værd / mindre værdi
ALT!
Ville gerne, men kan ikke bestemme
Fællesskab – værdigrundlag – tradition
En gave som man giver sine børn
Ansvarsfraskrivelse som forældre hvis børnene ikke bliver døbt
At vi giver dem den bedste start på livet (slægter skal følge slægters gang)
Der skal ikke præsteres noget for at være en del af det kristne fællesskab

Har det svært med at de ikke bliver døbt. Rystende
Vi skal ikke presse slægtninge til dåb. Vi kan ikke bestemme over andre
Men vi kan fortælle de børn, der ikke bliver døbt, om kristendommen, så de har et grundlag at vælge på senere
Missing link – mangler de noget, et tilhørsforhold
Ikke ændre noget på mit forhold til børnene
Hvis børnebørnene ikke skulle døbes? – tage diskussionen med forældrene, ville være vigtigt for mig

Gruppesamtale – om nadver (6 grupper)

Anekdoter:

En pige på 6 år er med til allehelgensgudstjeneste og nadveren undervejs.
Efter gudstjenesten spørger pigen sin mor "Hvorfor så alle folk så sure ud, da de gik til nadver?" Moren har ikke lige noget svar, men på vej ud af kirken møder de et ældre ægtepar, de kender, og moren siger til dem: Min datter synes, at alle der gik til nadver ved gudstjenesten så meget sure ud, hvordan tror I, det kan være?
Den ældre dame bøjer sig ned til datteren, peget på sit hjerte og siger: Jeg var ikke sur, men tænkte på alle dem, som jeg i mit hjerte bar med op til alteret.

Hvad har du "med", når du går til alters?

Alle mine synder – tilgivelse/forsoning
Alle mine nære/kære – bøn for dem
En særlig nærhed (ihukommelse) med Gud
Mit liv – nogle gange siger jeg tak, når jeg knæler, andre gange beder jeg for noget, jeg har brug for hjælp til
Mine synder – det jeg ikke har fået gjort
Nadver bruges til refleksion over prædikenen. Et sted jeg viser taknemlighed. God stund at knæle og være stille
Et møde med Gud – han inviterer mig til sit bord. Der er et fællesskab med de andre, her har vi lige værdi. Der er også et stor værdi i at børn går med op til nadver
Får del i en kraft, når jeg til nadver, og hvad den kraft rummer, ved jeg ikke
knæle – ikke knæle?
Meget forskelligt:
- en allehelgensdag: vore døde
- langfredag og andre dage: vore fejltrin, det vi bakser med
Min "alenetid" med Vorherre
Man kommer som den, man er
Få styrket at han er tæt på mig og mit liv
Stille, sårbar, lille – Jeg kommer med mine tomme hænder – jeg har ikke selv noget med
Filterløshed
Eftertænksomhed
Taknemmelighed
Samvær
Hjælp og inspiration fra Gud
Bøn
Længsel efter nærvær
Bekymringer
Håb om syndsforladelse
Håb om forbedring
Udgangsbøn: "Vi går herfra frie i Guds nåde"
Skranken er en halvcirkel som gør os del af et større fællesskab "helgen her helgen hisset del af samme

menighed”
”Kun adskilt af et lillebælt så låner vi vinger af vores helt”
Taknemmelighed
Bekymringer
Glæde
Håb

Forklaring / svar:

En mindre dreng er med til nadver. Præsten siger ved uddelingen ”Dette er Jesu Kristi blod”, og drengen spørger meget overrasket ”Er det virkelig rigtig blod?”

Hvad skal præsten svare?

Nej, det er ikke rigtig blod, men det er saft som ligner blod (ærlighed)
Afveje efter hvilken samtale der er i gang
ja og nej
Hvad tænker du selv det kan være eller betyde?
Lad os overveje, om indstiftelsesorden skal kunne være valgfrie eller udelades
Personlig forkyndelse fremhæves måske bedre med ordene: ”Jesus Kristus – hengivet for dig” og ”Jesu Kristi blod – udgydt for dig”
Vinen rummer Jesu blod
Vinen skal minde os om Jesu blod
Det er livets brød og frelsens bæger
Dette er saft, men Jesus er inden i det
Nej, det er det ikke – det er et symbol på Jesu blod (”det leger vi det er” – altså, Jesu blod) Blodet fordi Jesus døde på korset (ofrede sit blod) for os = blodet er en særlig kraft/noget livgivende / også en tilgivelse
Ja, men Jesu blod – og han er Gud, så han kan være alle steder og hans blod er anderledes end vores blod. For vi er mennesker, men han er Gud...

Hvorfor døde Jesus?

Han var anderledes i sin tid
Øverste myndighed frygtede ham pga. hans vejledninger af befolkningen
Overordnet: For vores frelses skyld
Han døde for at opstå
Han døde for at vi ikke skal være alene i døden
Afkald på magt – kærlighed
Han var menneske sidemand solidaritet
Helt menneske
Håb om at livet altid bliver nyt (gennem opstandelsen)
”korsets gåde”
Bære vores synder
Bryde dødens magt indefra
Han skulle være som os mennesker altså, dø og lide – så vi kan spejle os i ham
Han døde for at kunne genopstå => det evige liv
Han skulle dø for at tage alle vores synder på sig => tilgivelse